

Република Србија
КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ

Датум: 1.7.2009. године
Београд

МИШЉЕЊЕ Комисије за заштиту конкуренције на нацрт Закона о уџбеницима и другим наставним средствима (у даљем тексту: Нацрт закона):

1. У члану 5. Нацрта прописује се да издавач мора имати дозволу за издавање уџбеника (у даљем тексту: лиценца). Прописивањем дозволе као услова за обављање одређене делатности стварају се административне препреке за улазак на тржиште, у овом случају тржиште издавања уџбеника, што потенцијално има за последицу ограничавање конкуренције. Лиценца као услов за обављање одређене делатности оправдана је ако се њоме обезбеђује заштита одређених јавних интереса – на пример, безбедност и здравље грађана, заштита животне средине, обезбеђење стандарда квалитета у производњи и промету робе и/или услуга и др. У конкретном случају није образложено због чега се уводи лиценца за издавање уџбеника, већ је закључак о томе могуће извести само посредно, на основу услова за добијање лиценце, прописаних у члану 6. Нацрта закона. Наведеним чланом је прописано да лиценцу може да добије издавач који, између осталог, има „уредника за одговарајући предмет или стручну област у средњем образовању, у радном односу на неодређено време“, што наводи на закључак да је циљ предлагача закона био да се обезбеди квалитет уџбеника, тако што ће одабир уџбеника и њихову припрему за издавање вршити лица са одговарајућим знањима. Међутим, одредбама чл. 9-28. Нацрта закона детаљно је прописана процедура која управо има за циљ да се током припреме уџбеника за издавање и његово одобравање за употребу обезбеђује поштовање стандарда квалитета уџбеника утврђених чланом 14. Нацрта. Увођењем обавезе пријема у радни однос на неодређено време по једног уредника за сваки предмет, односно стручну област, издавачи се непотребно оптерећују трошковима, при чему прописана обавеза није гаранција остварења намераваног циља – обезбеђење квалитета уџбеника. То ће се одразити на конкуренцију на тржишту издавања уџбеника, јер ће се број издавача нужно смањити, али и на цену уџбеника, у коју ће морати бити уграђени трошкови запошљавања одговарајућег уредника.

У складу са наведеним мишљења смо да је у Нацрту закона потребно брисати речи у члану 5. став 1. иза зареза „под условом да имају дозволу за издавање уџбеника (у даљем тексту: лиценца)“, као и члан 6.

2. У члану 23. (Решење о одобравању уџбеника) у ставу 2. наведено је да министар може, на предлог надлежног Савета, да одобри више уџбеника истог издавача или различитих издавача, за исти предмет у истом разреду.

Сматрамо да су наведеном одредбом дата дискрециона овлашћења министру, чију је сврху, као и границе вршења, потребно прописати законом, што није учињено.

3. Одредбу члана 31. (Нискотиражни уџбеник) потребно је разрадити тако да се јасно дефинише начин финансирања издавања нискотиражних уџбеника. Наиме, из одредбе члана 7. став 1. тачка 4) произлази да је предлагач закона имао на уму формирање посебног фонда за издавање нискотиражних уџбеника прикупљених из средстава издавача уџбеника, али то нигде у Нацрту закона није јасно прописано.

ПРЕДСЕДНИЦА САВЕТА
Проф. др Дијана Марковић Бајаловић